Provadya? - Zaandam

Zaandammer Paul Vreeken: ,,Anders dan beide andere jongerencentra in Zaandam, 't Kabelgat en 't Drieluyck, werd Provadya? eind jaren zestig zoals overal elders in Nederland opgezet 'voor tuig door tuig', zoals een van de oprichters - Ed Visser - dat in Hitweek omschreef.

Foto boven: gemeentearchief Zaanstad. Foto genomen juni 1972. In het gebouw zat vanaf 1882 "Tabak- en Sigarenfabriek J. Bongers'. In 1919 werd het pand verbouwd in de staat zoals het te zien is op de foto.

Het van oorsprong doopsgezinde Kabelgat ontwikkelde zich rond die tijd al snel ook tot een door jongeren gerund 'magies sentrum', het hervormde Drieluyck (later De Kade) is altijd meer professioneel van opzet gebleven.

Op vrijdag 7 november 1969 trad Provadya? toe tot de landelijke beweging van die naam.

Initiatiefnemers waren Har van Fulpen (voorzitter van de officiële Nederlandse Beatles Fanclub) en met name genoemde Ed Visser.

Begin 1970 werd in Zaandam door dezelfde mensen en enkele actieve mensen uit 't Kabelgat de Zaanse Kabouterbeweging opgericht. De eerste kraakactie werd uitgevoerd (het nog bestaande pand hoek Wilhelminakade/Oostkade, naast 't Kabelgat). In 't Provadya? werden witte elpees verkocht en er werd een aantal alternatieve bladen uitgebracht: Mathom, Antibeo, de Kabouterkrant en Komplot.

Een in het oog springende actie was in de loop van het jaar het protest tegen het in het geheim kweken van paarse koeien op een boerderij in Drenthe.

De eerste activiteiten verliepen via Kabelgat en Drieluyck.
Nadat Provadya? was omgevormd tot stichting (voorwaarde van de gemeente) kon in de tweede helft van 1970 het gebouw Rustenburg 37 in gebruik worden genomen.

Het gebouw is tot halverwege 1973 door Provadya? in gebruik gebleven, waarna het is gesloopt in verband met tot nu toe nog niet gerealiseerde plannen voor verbreding van de Provinciale Weg.

In de tussentijd is heeft het dienst gedaan voor een specifieke doelgroep langharig tuig, voor een groot deel dezelfde als ?t Kabelgat.
Waar het Kabelgat vrijwel permanent geopend was, opende Provadya? 2 tot 3 avonden per week zijn deuren en kende het lange perioden van verbouwing, waarin alleen een selectieve groep tot het gebouw werd toegelaten.

Het gebouw had het eerste jaar een ?heksenwinkeltje?, waar witte elpees en bladen werden verkocht. Later regelde Provadya? wekelijks macrobiotische maaltijden.
Voor optredens was het gebouw niet erg geschikt, ook omdat het midden tussen de bebouwing aan het Rustenburg was gelegen. In 1970 traden alleen solo-artiesten als Leen Schoen en Hans Dekker op, na een verbouwing in 1972 ook enkele bands zoals Miscellany, Pieps Hofleverancier en Backyard.

Foto juni 1972 - Provadya; Optreden van Miscellany met van links naar rechts: Hans Wesselinmg (zang, gitaar, fluit), Emiel Rempt (basgitaar), Bennie Rozema (drums) en Piet Bakker ((zang, gitaar, fluit).

Miscellany was een Zaanse progressieve rockformatie, gevormd op Het Zaanlands Lyceum, rondom zanger/gitarist Hans Wesseling. Speelde in het
Zaanse circuit. Optredens onder andere in 17+ (aan de Dam) in april 1972 (het eerste optreden) en in Provadya in Zaandam (Rustenburg).
De groep bracht
complex eigen werk, voornamelijk van de hand van Hans Wesseling
(progressieve rock).

De gemeente heeft uiteindelijk Kabelgat en Provadya? een zachte dood laten sterven ten gunste van het meer gereguleerde Drieluyck.''

Met dank aan Paul Vreeken voor de tekst en de foto's.

Overzichtsfoto 'Rustenburg' onder werd in 1972 genomen vanaf het AH-kantoor. ,,Provadya? stond niet aan het begin van het Rustenburg, maar ongeveer halverwege. Op de foto rechts een
oud papierhandel en ten zuiden daarvan (verder bovenin de foto) een
slootje. Dat slootje liep achter Provadya? langs. Het is het gebouw dat
ongeveer halverwege staat. Je kwam er door een brede steeg, het gebouw (een
oude fabriek) stond achter de woningen aan het Rustenburg.'' Foto linksonder: Ed Visser op het dak van Provadya! met op de achtergrond de AH toren in aanbouw in 1970
.